26-мĕш çул тухать. Хакĕ 20 пус.

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

1944
ФЕВРАЛЬ
15
ЫТЛАРИКУН
32(6527) №

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

ВЕРХОВНЫЙ ГЛАВНОКОМАНДУЮЩИН ПРИКАЗĔ

Арми генералне ГОВОРОВА

Ленинград фрончĕн çарĕсем, наступление вăйлатса пырса, тăшмана çавăрса илмелли ăста маневр тунă хыççăн, ĕнер, февралĕн 12-мĕшĕнче, çулйĕрсен паха узелне, нимĕçсен оборонин хăватлă тĕреклетнĕ пунктне—**Луга** хулине штурмласа тытса илнĕ.

Луга хулине туртса илессишĕн пынă çапăçусенче **Свиридов** генерал-лейтенантăн, **Трубачев** генерал-майорăн, **Хазов** генерал-майорăн, **Казачек** генерал-майорăн, **Иванов** генерал-майорăн, **Якутович** генерал-майорăн, **Ястребов** генерал-майорăн, **Буньков** генерал-майорăн, **Батлук** полковникăн, **Елшинов** полковникăн, **Борщев** полковникăн çарĕсем, артиллери генерал-майорĕн **Коробченкăн**, **Горский** подполковникăн, **Лященко** подполковникăн, **Вышков** майорăн, **Городецкий** майорăн артиллерисчĕсем, авиаци генерал-лейтенанчĕн **Рыбальченкăн**, авиаци генерал-майорĕн **Андреевăн** летчикĕсем, **Кульвинский** майорăн тата **Ерастов** майорăн саперĕсем чапа тухнă.

Тунă çĕнтерĕве яланлăха палăртса хăварас тесе, çапăçусенче уйрăмах чапа тухнă соединенисемпе чăссене **„Лужски“** тесе ят пама тата орденсемпе награлăлама тăратас.

Паян, февралĕн 13-мĕшĕнче, 20 сехетре, пирĕн Тăван çĕршыв столици **Мускав**, çĕр çирĕм тăвата тупăпа вуникĕ хут пĕр харăс персе, **Луга** хулине туртса илнĕ хамăрăн паттăр çарсене Тăван çĕршыв ячĕпе салют парать.

Питĕ чаплă çапăçнăшăн **Луга** хулине ирĕке кăларассишĕн пынă çапăçусенче пулнă Эсир ертсе пыракан мĕнпур çарсене **тав тăватăп**.

Хамăр Тăван çĕршывăн ирĕклĕхĕпе никама пăхăнманлăхĕшĕн пыракан кĕрешӳре вилнĕ геройсене ĕмĕр-ĕмĕр мухтав!

Нимĕç захватчикĕсене—вилĕм!

Верховный Главнокомандующи
Совет Союзĕн Маршалĕ
И. СТАЛИН.

1944 çулхи февралĕн 13-мĕшĕ.

Совет Информаци Бюровĕнчен

ФЕВРАЛĔН 12-МĔШĔНЧИ ОПЕРАТИВНĂЙ СВОДКА

Февралĕн 12-мĕшĕнче пирĕн çарсем ЛУГА хули енче, тăшман хирĕç тăнине çĕмĕрсе тăкса, Ленинград облаçĕнчи БАТЕЦКАЯ ятлă район центрĕпе чугун çул узелне туртса илнĕ, çавăн пекех тата тăшманпа çапăçса халăх пурăнакан ытти 40 пункта ытла йышăннă. Вăл шутра—ОСТРОВЕНКА, СИТЕНКА, ТОЛКОВА, ШАЛОВО, ТУРОВО, ЖЕРЕБУТ, ВЫБОР, ВЕЛЕШИ, ГЛУХОВО, СТОЛБЕЦ, ЧЕРНОВИЦЫ ялĕсем. Пирĕн çарсем ЛЕНИНГРАД—БАТЕЦКАЯ—НОВГОРОД чугун çулне тăшманран пĕтĕмĕшпех тасатнă, ЛУГА хули патне таччăнах пырса çитнĕ, тăшманпа хула тулашĕнче çапăçма пуçланă.

ЗВЕНИГОРОДКĂПА ШПОЛА хулисенчен çурçĕртерехре пирĕн çарсем çаплах тăшманăн çавăрса илнĕ группировкине пĕтерессишĕн çапăçнă, ПЕШКИ, ГОЛЯКИ, МЕЛЬНИКИ, НЕТЕРЕБКА, НАБУТОВ, ДЕРЕНКОВЕЦ, КАРАШИН ялĕсене йышăннă. Çавăнпа пĕр вăхăтрах ЗВЕНИГОРОДКĂРАН çурçĕр-хĕвеланăçнерехре пирĕн çарсем тăшманăн çавăрса илнĕ группировкине пулăшмашкăн хĕсĕнсе кĕме хăтланнă нимĕç танкĕсемпе пехотин пысăк вăйĕсен атакисене сире-сире янă, тăшмана çынсемпе техника енчен пысăк çухатусем кӳнĕ.

Фронтăн ытти участокĕсенче разведка тунă, артиллерипе минометсем персе тăнă тата чылай пунктсенче тĕллĕн-тĕллĕн çапăçнă.

Февралĕн 11-мĕшĕнче пирĕн çарсем мĕнпур фронтсенче нимĕçсен 81 танкне çĕмĕрсе тăкнă. Сывлăшри çапăçусенче тата зенитнăй артиллери тăшманăн 58 самолетне персе ӳкернĕ, вĕсенчен 33 самолечĕ—«Ю—52» йышши виçĕ моторлă транспорт самолечĕсем.

ФЕВРАЛĔН 13-МĔШĔНЧИ ОПЕРАТИВНĂЙ СВОДКА

ЛЕНИНГРАД фрончĕн çарĕсем, наступление вăйлатса пырса, тăшмана çавăрса илмелли ăста маневр тунă хыççăн, ĕнер, февралĕн 12-мĕшĕнче, ЛУГА хулипе чугун çул узелне штурмласа тытса илнĕ. Çав фронт çарĕсемех, ЧУДСКИ кӳлĕ хĕррипе тата унтан хĕвеланăçнерехре наступлени туса пыраканнисем, пилĕк кун хушши малалла тапăнса пырса, Ленинград облаçĕнчи район центрĕсене—ГДОВ хулине, ПОЛНА, ЛЯДЫ ялĕсене туртса илнĕ, çавăн пекех тата халăх пурăнакан ытти 800 пункта ытла йышăннă. Вăл шутра—МЕЛГОВЩИНА, БОГДАНОВЩИНА, ЛАПТОВИЦЫ, ВЕТВЕННИК, БРАТУХНОВО, ОСТРОВЦЫ, ЧЕРНЕВО, ЗАЯНЬЕ, СЕРБИНО, МАЛОЕ ЗАПОЛЬЕ, ЗАРУДИНЬЕ, ДОЛЖИЦЫ, УСАДИЩЕ ятлă пысăк ялсем тата ЮШКИНСКАЯ, ЗАМОГИЛЬЕ, ЯЗБЫ ятлă чугун çул станцийĕсем. Пирĕн çарсем Чудски кӳллĕн хĕвелтухăç енчи хĕррине тăшмантан пĕтĕмĕшпех тасатнă.

БАТЕЦКАЯ чугун çул узелĕнчен хĕвеланăçнерехре тата кăнтăрхĕвеланăçнерехре пирĕн çарсем тăшманпа çапăçса малалла куçса пынă, РОПТИ, БОР РУСЫНЯ, ЛУЖА, ЗАУПОРА ялĕсене тытса илнĕ.

ЗВЕНИГОРОДКĂПА ШПОЛА хулисенчен çурçĕртерехре пирĕн çарсем çаплах тăшманăн çавăрса илнĕ группировкине пĕтересшĕн çапăçнă, СИТНИКИ, СОТНИКИ, АРБУЗИНО ялĕсене тата СОТНИКИ чугун çул станцине туртса илнĕ. Çавăнпа пĕр вăхăтрах ЗВЕНИГОРОДКĂРАН çурçĕр-хĕвеланăçнерехре пирĕн çарсем тăшманăн çавăрса илнĕ группировкине пулăшмашкăн хĕсĕнсе кĕме хăтланнă нимĕç танкĕсемпе пехотин пысăк вăйĕсен контратакисене сире-сире янă, тăшмана çынсемпе техника енчен пысăк çухатусем кӳнĕ.

Фронтăн ытти участокĕсенче разведка тунă, артиллерипе минометсем персе тăнă тата чылай пунктсенче тĕллĕн-тĕллĕн çапăçнă.

Февралĕн 12-мĕшĕнче пирĕн çарсем мĕнпур фронтсенче нимĕçсен 102 танкне çĕмĕрсе тăкнă. Сывлăшри çапăçусенче тата зенитнăй артиллери тăшманăн 36 самолетне персе ӳкернĕ.

* * *

Февралĕн 11-мĕшĕ ыран тенĕ чух, çĕрле, финсен Котка хулине тапăннă чухне пирĕн каялла таврăнман тесе пĕлтернĕ бомбардировщик Совет Союзĕнчи урăх аэродром çине анса ларнă.

* * *

Ленинград фрончĕн çарĕсем çаплах ăнăçлă наступлени туса пынă. Пĕр соединени чăçĕсем, Луга хули патне илсе пыракан çулсем çине тухнă хыççăн, тăшманпа хула урамĕсенче çапăçма пуçланă. Нимĕçсем Луга хулине вăйлă çирĕплетнĕ. Вĕсем чул çуртсенчен тĕреклĕ пунктсем туса хунă, темĕн чухлĕ дотсем туса тултарнă. Çавсемпе усă курса, тăшман хытă хирĕç тăнă. Çав вăхăтра пирĕн ытти чăçсем хулана хĕвелтухăçĕнчен тата хĕвеланăçĕнчен çавăрса илнĕ. Пирĕн çарсем тăшмана хăйĕн вăйĕсене урăхла йĕркелесе яма вăхăт паман, штурм пуçласа янă та, чугун çулсен паха узелне, нимĕçсен оборонин хăватлă тĕреклетнĕ пунктне—Луга хулине туртса илнĕ. Хулана илсе пыракан çулсем çинче

(Вĕçĕ 2-мĕш страницăра).

Укерчĕк çинче: Арми генерале Л. А. ГОВОРОВ.
(ТАСС фотохроники).

Тăван çĕршывшăн

Прокопий Аврамков сержантпа Клавдий Краснояров рядовойăн паттăр ĕçĕсем

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ. (ТАСС спецкорĕ). Пирĕн артиллери çав тери вăйлăн персе тăнă хыççăн тăшман позицийĕсем патне Белоусов капитанăн стрелокĕсем хускалса кайнă. Чи малта, юра сире-сире ярса, Прокопий Аврамков сержант шуса пынă. Стрелоксен речĕ траншея патне çывăхарса пынă чухне сасартăк тăшман дзочĕ ĕçлеме тытăннă. Пирĕн боецсен чарăнмалла пулнă. Анчах нумай чарăнса тăма юраман. Аврамков сержант хăйĕн юлташĕсене —«Тăхтăр-ха пĕр минутлăха!»—тесе кăшкăрнă та, гранатине туртса кăларса, çав дзот патне васкавлăн шуса кайнă. Боецсем хăйсен юлташĕ мĕн тунине сывламасăр асăрхаса тăнă. Акă Аврамков дзота граната ывăтнă. Пулемет чарăннă, анчах та çавăнтах тепĕр хут пеме пуçланă. Аврамков вара ура çине сиксе тăнă та, амбразура патне чупса кайса, ăна хăйĕн кăкăрĕпе хупласа хунă. Пулемет пеме чарăннă.

Белоусов стрелокĕсем Аврамков геройăн вилĕс умĕн каланă сăмахĕсене илтмен, анчах та Аврамков вĕсене хăйĕн хастарлăхĕпе çав тери хавхалантарса, хăрамн çынсем туса хунă. Рота атакăна вăркăннă. Боецсем нихăçанхинчен те вăйлăрах, нихçанхинчен те хаяртарах çапăçнă. Совет пехотинецĕсем çавăн пек пырса çапни тăшманшăн хăрушă пулнă. Мамедов сержант патне тăватă нимĕç чупса пынă. Мамедов икĕ гитлеровеца гранатăпа çурса пăрахнă, иккĕшне автоматпа персе ӳкернĕ. Аманнă боецсем, Прокопий Аврамковăн чаплă ĕçĕпе хавхаланса кайса, ретрен тухман, çавăнтах çапăçнă.

Темиçе минутран нимĕç окопĕсене туртса илнĕ. Рота ăнăçлăн малалла кайнă.

Фронтăн тепĕр участокĕнче Клавдий Краснояров рядовой çавăн пекех паттăр ĕç тунă. Пирĕн подразделенисем пĕр пысăк ял патне наступлени туса пынă. Пĕр рубежра тăшман калама çук вăйлă персе тăнă, пуçа çĕклеме те май пулман. Тăшманăн персе тăракан çар хатĕрĕсене пĕтерсе тăкмасăр малалла каймалли çинчен шухăшламалли те пулман. Подразделени командирĕ вара хăюллă автоматчиксен пĕр ушкăнне тăшман пулемечĕсене пĕтерсе лартмашкăн яма шут тытнă.

—Мана ярăр,—тенĕ пуринчен малтан рядовой Клавдий Краснояров.

Тул çутăлса килнĕ чухне автоматчиксен отрячĕ вăрман уçланки патне пырса тухнă. Гитлеровецсем совет боецĕсене курнă та вĕсене çӳллĕ вырăнта вырнаçнă виçĕ дзотран пеме пуçланă. Темиçе ушкăна пайланса, боецсем çывăхри икĕ дзота хупăрласа илнĕ. Çав тытăçура рядовой Краснояров гранатăсем ывăтса 9 гитлеровеца вĕлернĕ. Анчах та çул çинче нимĕçсен виççĕмĕш дзочĕ пулнă-ха, вăл автоматчиксене çав тери хаяррăн персе тăнă, ăна хăйне сиенлеме май пулман. Анчах ăна кирек мĕн пулсан та пусарса лартмаллах пулнă, мĕншĕн тесен унăн пулемечĕ ял патне пыма чарса тăнă.

— Юлташсем, ман хыçран, малалла!—тесе кăшкăрса янă Краснояров.

Анчах пирĕн боецсем пĕр-ик утăм ярса пуссанах гитлеровецсем çав тери йышлă пуля тăкма пуçланă. Виçĕ çын вилнĕ, икĕ çын аманнă. Боецсем вара хӳтлĕх хыçне шуса чакнă.

Рядовой Краснояров вара пĕрлехи ĕçшĕн, тăшмана çĕнтерессишĕн чаплă ĕç тума шут тытнă.

Вăл сылтăм енчен тăшман дзочĕ патне пластунла шуса пынă. Унăн пуçĕ çийĕнчен пульăсем шăхăра-шăхăра вĕçсе кайнă, анчах Краснояров хăйĕн пурнăçĕ çинчен шухăшламан, вăл боевой приказа чăсрах пурнăçласчĕ тесе çеç тăрăшнă. Акă вăл дзот çывăхнех шуса çитнĕ. Боец хăйĕн автоматне илнĕ те амбразура çине пĕр черет персе янă. Нимĕç пулемечĕ чарăннă, анчах та, пирĕн боецсем ура çине тăрсан, вăл çĕнĕрен пеме пуçланă. Çавăн чухне вара Краснояров тăшман дзочĕ патне чупса кайнă та амбразурăна хăйĕн ӳчĕпе витсе хунă. Пулемет урăх пеме пултарайман.

Александр Матросов комсомолец тунă пек чаплă ĕç туса, рядовой Клавдий Краснояров, хăйĕн пурнăçне парса, хăйĕн подразделенин ĕçне ăнăçтарнă. Подразделени вара вирлĕн атакăланă та гитлеровецсене ялтан сирпĕтсе кăларнă.

И. ГРИБОВ,
И. АНДРЕЕВ.

Хĕрлĕ Çар офицерĕсен, сержантсен тата рядовойсен составне Совет Союз Геройĕн ятне пани

Нимĕç захватчикĕсене хирĕç пыракан кĕрешӳ фронтĕнче Командовани панă боевой задачисене кăтартуллă пурнăçланăшăн тата çавăн чухне хастарлăхпа паттăрлăх кăтартнăшăн, СССР Верховный Совет Президиумĕн 1944 çулхи февралĕн 13-мĕшĕнчи Указĕ тăрăх, Хĕрлĕ Çар офицерĕсен, сержантсен тата рядовойсен ушкăнне, Ленин орденĕпе тата «Ылтăн Çăлтăр» медальпе наградăласа, Совет Союз Геройĕн ятне панă.

Совет Союз Геройĕн ятне пĕтĕмпе 8 офицера, сержанта тата рядовоя панă. (ТАСС)

Лашасене лайăх пăхса, вĕсемпе тĕрĕс усă курар

Колхозлă ял вăрçă вăхăтĕнчи виççĕмĕш çуракине хатĕрленет. Вăрлăхсене çителĕклĕ таран хатĕрлесе сортлас, шăтаслăх пахалăхне сăнас, çуракинче кирлĕ машинăсемпе ялхуçалăх инвентарĕсене юсас тĕллĕшпе пикенсех ĕçлет. Колхозсенче халь вырăнти удобренисене хатĕрлес тата тислĕке уя кăларас ĕç хĕрӳллĕ пырать. Колхозниксемпе колхозницăсем агротехникăна вĕренсе пысăк тухăçлă тырпул туса илме хатĕрленеççĕ. Паллах, çак ĕçсем çуракине тивĕçлипе хатĕрленсе кĕтсе илес тĕлте калама çук пысăк вырăн йышăнаççĕ пулсан та, çуракине хатĕрленессн вĕсемпе вĕçленмест-ха. Çуракине кĕске срокра тата пысăк пахалăхпа иртерес çĕрте туртăм вăйĕ татса парать. Çавăнпа та туртăм вăйне хатĕрлесси тĕп ыйтусенчен пĕри пулса тăрать.

Чăн та, çураки вăхăтĕнче колхоз уйхирĕсенче нумай тракторсем ĕçлемелле. Анчах та, лаша çураки ĕçĕнче, пĕтĕм ялхуçалăх ĕçĕнчи пекех, калама çук пысăк вырăн йышăнса тăрать. Лашасене мĕнле хатĕрленинчен, вĕсем ĕçе мĕн таран юрăхлинчен çуракине ăнăçлăн туса ирттересси килет.

Лашасене лайăх пăхакан, вĕсен шутне çултан çул ӳстерсе пыракан колхозсен пирĕн республикăра çĕр-шер шутланаççĕ. Вăрçă вăхăтĕнчи йывăрлăхсене çĕнтерсе, чылай районсем лашасен шутне ялан ӳстереççĕ, вĕсене ĕрчетмелли государство планне тултарса пыраççĕ. Самахран, Сĕнтĕр районĕ государство планне 104 процент, Калинино — 102 процент, Элĕк—101 процент, Шупашкар районĕ—101,1 процент пурнăçланă. Шăхасан, Çĕрпӳ тата ытти хăшпĕр районсем те лашасене ĕрчетес пирки аван ĕçленине палăртмалла. Паллах, çак тĕслĕхсем вĕсем лашасене лайăх пăхнипе, вĕсемпе тĕрĕс усă курнипе пулнă.

Çапах та, калас пулать, пур районсенче те лашасене пăхас, вĕсемпе тĕрĕс усă курас ыйтăва тивĕçлипе хаклаmаççĕ-ха. Улатăр, Йĕпреç, Пăрачкав, Чкаловски, Шăмăршă, Çĕмĕрле тата ытти хăшпĕр районсенче лашасене ĕрчетмелли плана пурнăçлаймарĕç. Çак районсенчи уйрăм колхозсем лашасене ĕрчетес ыйту çине чунсăррăн пăхнине пула республика лашасене ĕрчетмелли государство планне пĕтĕмпех пурнăçлаймарĕ. Выльăх-чĕрлĕх ыйтăвĕнче лашасене ĕрчетесси ытти выльăхсенчен калама çук юлса пырать-ха. Нумай районсем тихасене пăхса илсе çитĕнтерес ĕçре чăтма çук япăх ĕçлеççĕ. Тихасене пăхса çитĕнтерес плана Кувакино районĕ 25 процент, Пăрачкав—37 процент, Улатăр—42 проц., Елчĕк—41 процент кăна пурнăçланă. Нумай районсенче кĕсресем хăм пăрахнă, тихасем вилнĕ тĕслĕхсем пур. Çĕмĕрле районĕнче 707 кĕсререн пĕтĕмпе те 139 тиха çеç илнĕ.

Пĕтĕ кĕсресене лайăх пăхса, вĕсен тихисене çитĕнтернĕ тĕслĕхсем те, паллах, республикăра сахал мар. Красноармейски районĕри «12 лет Октября» колхозри конюх Романов юлташ 58 кĕсререн 58 тиха çитĕнтернĕ. Етĕрне районĕнчи Молотов ячĕпе тăракан колхозра пĕтĕ кĕсре хăм пăрахнине нихăçан та пĕлмеççĕ. Ку ĕçре чăн малтанах лашасене юратса пăхни, лашасемпе усă курас ĕçре çирĕп йĕркелĕх пулни пысăк вырăн йышăнать.

Пур тĕлте те Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн «Лашасене пăхас тата вĕсемпе усă курас ĕçри обезличкăна пĕтермелли мерăсем çинчен» йышăннă постановление пĕр пăркаланмасăр пурнăçласах пымаççĕ-ха. Елчĕк районĕнчи Çĕнĕ Пăвари «Сатурн» колхозра ĕç лашисем 72. 4-мĕшпе 5-мĕш бригадăсенче (бригадирсем Воробьевпа Никифоров, старши конюх Рахмин юлташ) лашасем пачах вăйсăр та начар. Кунта лашасене пăхас, вĕсемпе усă курас ĕçре нимĕнле йĕркелĕх те çук. Ахальтен мар ĕнтĕ 5-мĕш бригадăра юлашки вăхăтра кăна икĕ лаша вилнĕ. Лашасем валли хăмăтсем, йĕнерчĕксем çитмеççĕ. Ĕçе кайнă чух мĕнле ут тавраш̆ĕ алă айне лекет, çавăнпа усă кураççĕ. Лашасене мĕнле пăхнине тата вĕсемпе мĕнле усă курнине правлени контроллесе тăмасть.

Республикăри уйрăм районсенче лашасем кăрчанкă (кĕçĕ) чирĕпе чирленĕ тĕслĕхсем пур. Анчах та кăрчанкă ернĕ лашасене сыввистичен уйăрасси, вĕсене сыватасси тата лайăх пăхса çитересси çине кирлĕ пек пăхмаççĕ-ха.

Кăрчанкăпа чирленĕ лашасене сыватасси чи ответлă, паянхи задачăсенчен пĕри пулса тăрать.

Колхоз правленийĕсем, çĕрĕç органĕсенче ĕçлекенсем, райисполком председателĕсем, ВКП(б) райкомĕн секретарĕсем, халех, вăраха ямасăр, лаша кăрчанкипе кĕрешме тивĕçлĕ мерăсем йышăнмалла, лашасене сыватас ĕçе мĕнпур ветеринарсемпе зоотехниксене мобилизацилемелле. Лаша кăрчанкине февраль уйăхĕнчех пĕтерме пур вăя хурса ĕçлемелле. Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ 1944 çулхи февралĕн 9-мĕшĕнче çак ыйту тĕлĕшпе йышăннă постановленине пĕр пăркаланмасăр пурнăçа кĕртмелле.

Колхозри лашасене, кӳç шăрçине сыхланă пек, сыхламалла, лашасем çине уйрăмах тăвăрăнса пăхмалла. Колхоз председателĕсемпе бригадирсем лашасене пăхас тата вĕсемпе усă курас тĕлте çирĕп йĕрке туса хумалла. Лаша çине ответсăрла пăхакансене, ĕçре усă курнă чух тискерле тыткаласа суранлантаракансене çирĕп ответ тыттармалла.

Лашасене лайăх пăхса усранăшăн тата вĕсемпе кирлĕ пек ĕçленĕшĕн конюхсемпе лавçăсене ĕçкунĕсем хушса памалла, çавăн пекех лашасене начар пăхнăшăн ĕçкунĕсем катса юлмалла. Конюхсене час-часах улăштарас йăлана пачах пĕтермелле, конюхра ĕçлеме шанчăклă, хăйсене ĕçре кăтартса панă колхоз членĕсене уйăрмалла. Лашасем ĕçе мĕнле кайнине тата ĕçрен мĕнле таврăннине конюхсем яланах асăрхаса тăмалла. Кашни лашан кӳлмелли уйрăм хатĕрсем пулмалла. Кӳлмелли хатĕрсемпе транспорт инвентарĕсене юсама тата çĕнĕрен тума кашни колхозрах опытлă колхозниксене уйăрмалла. Кашни лаша çумне лайăх виççе тунă кӳлмелли хатĕрсен комплектне çирĕплетмелле. Кашни витерех шалти йĕркесен правилисем курăнмалла вырăнта çакăнса тăмалла тата вăл правилăсене конюхсем пĕтĕмпех пĕр пăркаланмасăр пурнăçласа пымалла. Лашасене йĕркеллĕ пăхманни тата вĕсемпе усă курас ĕçре çирĕп йĕркеллĕх çукки колхоз умĕнче кăна мар, государство умĕнче те айăпа кĕни пулать. Çакна колхоза ертсе пыракансен ăнланса илме вăхăт ĕнтĕ.

Лаша пăхакансемшĕн халь чи ответлă тапхăр пуçланчĕ. Лашасем хăмлама тытăнаççĕ, чуптарас вăхăт пуçланать тата çуракине хатĕрленес чи ответлă ыйту тăрать. Çак паха ыйтусене ăнăçлăн пурнăçланипчен—лашасене ĕрчетес плана тултарасси тата çуракине кĕске срокра пысăк пахалăхпа ирттересси килет.

Колхозри выльăх-чĕрлĕхе ĕрчетес ĕçри çитĕнӳсемшĕн иртнĕ çул пирĕн республика Оборонăн Государственный Комитечĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ Ялавне илчĕ. Хĕрлĕ Ялава кăçал та хамăр аллăрах хăварас тесен, кашни колхозникăн, кашни колхозницăн выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕçре пĕтĕм вăя хурса ĕçлемелле. Районсенче парти, совет тата комсомол организацийĕсем лаша колхозра тата фронтра мĕнле вырăн йышăнни çинчен колхозниксен анлă массине тĕплĕн ăнлантарса памалла. Кăçалхи çул лашасене ĕрчетмелли плана кашни колхоз пурнăçламалла. Çĕрĕç органĕсенче ĕçлекенсем, зоотехниксем, ветеринарсем лашасене пăхас тата вĕсемпе усă курас ĕçе йĕркелеме колхозсене куллен пулăшса пымалла. Конюхсем, лашапа çӳрекенсем тата ĕçлекенсем хушшинче килĕшӳллĕх пулмалла, вĕсем пурте лашана юратса пăхмалла. Çуракине самăр та вăйлă лашасемпе кĕтсе илессишĕн кашни колхозрах социализмлă ăмăртăва анлăн сарса ямалла.

Мари АССР делегацийĕ Чăваш республикинче

Çак кунсенче Шупашкара Мари АССР делегацийĕ килнĕ. Делегаци составĕнче—ВКП(б) Мари Обкомĕн секретарĕн выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес енĕпе ĕçлекен заместителĕ С. П. Дыганов юлташ, Мари АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн главнăй агрономĕ А. Д. Тургенев юлташ, Звениговски районри Ленин ячĕпе тăракан колхоз председателĕ Я. Г. Борисов юлташ, Еласова МТС-ĕн директорĕ Тихомиров юлташ тата Горно-Марийски районри Жданов ячĕпе тăракан колхозри ферма заведующийĕ Е. И. Понамарева юлташ.

Мари республикинчен килнĕ делегатсем ĕнер Сĕнтĕр тата Шупашкар районĕсене тухса кайрĕç. Унта вĕсем колхозсен тата МТС-сен ĕçĕсемпе паллашаççĕ. Делегатсем çавăн пекех Чăваш республикинче ялхуçалăхĕнче малта пыракансен республикăри канашлăвĕнче пулаççĕ.

Совет Информаци Бюровĕнчен

ФЕВРАЛĔН 13-МĔШĔНЧИ ОПЕРАТИВНĂЙ СВОДКĂН ВĔÇĔ

тата хула урамĕсенче пынă çапăçусенче тăшмана йывăр çухатусем кӳнĕ. Пирĕн çарсем трофейăсем тытса илнĕ тата тыткăна та чылай илнĕ. Наступление вăйлатса пырса, пирĕн çарсем çавăн пекех тата халăх пурăнакан ытти чылай пунктсене йышăннă. Çав пунктсенчен пĕринче пĕр чаçри подразделенисем 18 тупă, 46 пулемет, 5 йывăр миномет, пĕр боеприпас склачĕ, 2 апат-çимĕç склачĕ тата 6 радиостанци тытса илнĕ.

* * *

Ленинград фрончĕн Чудски кӳлĕ хĕррипе тата унтан хĕвеланăçнерсхре наступлени туса пыракан çарĕсем, тăшманпа 5 кун хушши çапăçса, Ленинград облаçĕнчи район центрĕсене—Гдов хулине, Полна тата Ляды ялĕсене туртса илнĕ, çавăн пекех тата халăх пурăнакан ытти 800 пункта ытла йышăннă. Ленинград облаçĕнчи партизансен отрячĕсем Хĕрлĕ Çара хытă пулăшса пынă. Вăрманлă, шурлăхлă вырăнти йывăр условисенче кĕрешсе, пирĕн çарсем тăшмана çавăрса илмелли маневрсем тума тăрăшнă. Советсен çăмăллăн куçса çӳрекен отрячĕсем тăшман тăракан вырăнсене вăркăнса кĕре-кĕре кайнă, тăшманăн тĕреклетнĕ пункчĕсенчи гарнизонĕсене хупăрласа иле-иле, пĕтерсе тăкнă. Тăшмана çынсемпе техника енчен пысăк çухатусем кӳнĕ. 5 кун хушши пынă çапăçусенче пирĕн пĕр соединени кăна 2.000 нимĕç салтакĕпе офицерне вĕлерсе тăкнă, 48 тупă (вĕсенчен пиллĕкĕшĕ хăй тĕллĕн çӳрекенисем) пĕтерсе тăкнă. Нимĕçсенне хĕçпăшал тата çар япалисем нумай тытса илнĕ.

* * *

Звенигородкăпа Шпола хулисенчен çурçĕртерехре пирĕн çарсем çаплах тăшманăн çавăрса илнĕ группировкине пĕтерессишĕн çапăçнă. Совет артиллеристчĕсем хăйсен тупписен хăватлă вут-çулăмĕпе тăшманăн оборонин узелĕсене аркатаççĕ, хамăр пехотинецсене хытă пулăшаççĕ. Пĕр соединени чаçĕсем, тăшман хирĕç тăнине çĕмĕрсе тăкса, Сотники чугун çул станцине туртса илнĕ. Çапăçу хирĕнче тăшманăн 600 вилли выртса юлнă. Трофейăсем тытса илнĕ. Вăл шутра—13 тупă, çавăн пекех тата темиçе çĕмĕрĕлнĕ танкпа бронемашина. Тепĕр участокра пирĕн çăмăллăн куçса çӳрекен отрядсем тăшманăн пĕр ушкăнне татса илнĕ, халĕ çав ушкăна пĕтерсе пыраççĕ. Звенигородкăран çурçĕр-хĕвеланăçнерехре фронтăн пĕр анçăр участокĕнче нимĕçсем çапăçăва хăйсен пехотипе танкĕсен пысăк вăйĕсене кĕртсе янă. Вĕсем хăйсен çавăрса илнĕ группировкине пулăшма хĕсĕнсе кĕрсе кайма темиçе хутчен те хăтланса пăхнă. Çĕрле те çĕрĕпех тата кăнтăрла та кунĕпех хаяр çапăçусем пынă. Пирĕн пĕр часть тăшманăн 7 атакине сирсе янă. Совет позицийĕсем умĕнче нимĕç салтакĕсемпе офицерĕсен темĕн чухлĕ вилли тата тăшманăн çĕмĕрсе тăкнă техники выртса юлнă. Гитлеровецсен контратакисене сирсе янă чухне совет çарĕсем нимĕçсенне 60 танк, хăй тĕллĕн çӳрекен 15 тупă тата 21 бронетранспортер пĕтерсе тăкнă. Уксăр пуçне пирĕн летчиксем тăшманăн 20 танкне ытла юрăхсăра кăларнă.

* * *

Ленинград облаçĕнче кĕрешекен партизансен отрячĕ январĕн 27-мĕшĕнчен пуçласа февралĕн 6-мĕшĕччен тăшманăн 6 çар эшелонне тата пĕр бронепоездне ӳпĕнтерсе янă. Çав вăхăт хушшинчех партизансем 2.000 рельс тата пĕр чугун çул кĕперне сирпĕнтерсе янă. Совет патриочĕсем шоссе çулĕсем çинче 60 автомашина, 8 бензин автоцистерни тата çар хатĕрĕсем турттарса пыракан 200 лава ытла пĕтерсе тăкнă. Нимĕçсен 4 самолетне пăшалпа, пулеметпа персе ӳкернĕ.

* * *

708-мĕш артиллери дивизийĕнчен тыткăна лекнĕ обер-ефрейтор Ганс Кернер çапла каласа кăтартнă: «Пирĕн дивизион туписем Ленинграда персе тăчĕç. Дивизион командирĕ Хартель капитан салтаксене çапла калатчĕ: «Нимĕç командованийĕ панă приказ тăрăх, Ленинград хулине ишсе антармалла. Хулана вĕçĕмсĕрех персе тăрсан, хулари халăхăн шухăш-кăмăлĕсем пăсăлаççĕ, вара хулан парăнмалла пулать». Хăшпĕр кун пирĕн батарея туписем 200-шер снаряд таран кăларса яратчĕç. Нимĕç командованийĕн сводкисенче кунран кунах Ленинградри «çар объекчĕсене» ăнăçлă пени çинчен пĕлтерсе тăратчĕç. Анчах та çар объекчĕсем çинчен çынсене ултала ма кăна çыратчĕç. Çавăн пек пысăк хула çине персе янă пирĕн кашни снаряд темле пулсан та пĕр-пĕр çурта пырса тивессине эпир питĕ лайăх пĕлсе тăнă. Пирĕн тупă снарячĕсем хулари халăх пурăнакан çуртйĕрсене ишĕлтернине, хĕрарăмсемпе пĕчĕк ачасене вĕлернине те эпир лайăх пĕлсе тăнă. Вырăссен наступленийĕ эпир кĕтмен вăхăтра сасартăк пуçланса кайрĕ. Дивизионра вăйлă паника пуçланчĕ. Офицерсем автомашинăсем çине ларса тарчĕç, салтаксене пăрахса хăварчĕç, вĕсемпе мĕн пуласси çинчен пĕртте шухăшламарĕç. Вара пирĕнтен нумайĕшĕ тыткăна парăнчĕç, тупăсем çаплипех, ним сиенленмесĕрех вырăссен аллине лекрĕç».

ЧĂВАШ АССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН УКАЗĔ

Шупашкар хулинчи промышленность предприятийĕсенчи рабочисене, инженерла-техникла тата ертсе пыракан работниксене наградăласси çинчен

Юлашки. Пуçламăшĕ 31-мĕш №-те.

66. Петр Иванович **Пестрякова**—цех начальникĕн заместительне.
67. Николай Ефимович **Рожкова**—цех начальникне.
68. Меер Гиршевич **Розинские** — жестянщика.
69. Алексей Прокофьевич **Руденкăна**—цех начальникне.
70. Данил Прокофьевич **Священкăна** — старши мастера.
71. Аркадий Моисеевич **Смушкевича** — цех начальникне.
72. Владимир Захарович **Селедухина** — отдел начальникне.
73. Абрам Зиновьевич **Спивака** — мастера.
74. Владимир Порфирьевич **Стахова** — старши инженера.
75. Файвель Аронович **Ступеле** — цех начальникне.
76. Борис Алексеевич **Сосульникова** — старши инженера.
77. Александр Павлович **Тамбовские** — мастера.
78. Мария Яковлевна **Ткаченкăна** — формовщицăна.
79. Арьберг Владимирович **Трабские** — цех начальникне.
80. Порфирий Викентьевич **Трофимова** — директор заместительне.
81. Александр Семенович **Тулина** — лаборатори начальникĕн заместительне.
82. Давид Самойлович **Уманские** — мастера.
83. Антонина Васильевна **Ушаковăна** — браковщицăна.
84. Клавдия Степановна **Федотовăна** — токарь-револьверщицăна.
85. Мария Григорьевна **Филипповăна** — полировщицăна.
86. Энгельсина Васильевна **Филипповăна** — фрезеровщицăна.
87. Юрий Степанович **Хвороста**—старши мастера.
88. Оскар Оскарович **Хельсинга**—лекальщика.
89. Мария Григорьевна **Чеботаевăна** — слесарь-сборщицăна.
90. Наум Аронович **Шехтмана** — старши инженер-конструктора.
91. Митрофан Федорович **Шумские** — мастера.
92. Кира Прокопьевна **Шимлых** — слесаре.
93. Авраам Менделеевич **Юдкевича** — цех начальникне.
94. Александра Матвеевна **Яковлевăна** — токаре.
95. Арон Исаевич **Каценберга** — гравера

Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ
З. АНДРЕЕВА.

Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ
А. ИЗМАЙЛОВ.

Шупашкар хули, 1944 çулхи февралĕн 12-мĕшĕ.

Вăрман ĕçĕн стахановецĕ

Тăвай районĕнчи «Заря» колхоз членĕ Николай Тарасов юлташ темиçе çул ĕнтĕ Буинскăри вăрманпромхозра вутă хатĕрлес тĕлĕшпе ĕçлет. 1943 çулта кашни куллен вăрман касна çĕрте задание 200—250 процент пурнăçлать. Кашни кун 2,5 кубометр вутă хатĕрлес вырăнне 5 кубометр хатĕрлет.

Буинскăри вăрманпромхоз, Тарасов юлташăн лайăх ĕçĕсене кура, ăна вăрман касас ĕçĕн инструкторĕ турĕ. Вăл ку ĕçре те тăрăшать. Вăрмана ĕçлеме пынă çынсене вăрман касма вĕрентет. Вăл вĕрентнĕ çынсенчен пурте пекех ĕç нормине ытлашшипех тултараççĕ. Вăрманта тăрăшса ĕçленĕшĕн Тарасов юлташа темиçе хутчен те преми илнĕ. 1943 çулта 40 метр ситец тата ытти япаласем илнĕ.

Г. ЛАСТОЧКИН.

Çуракине большевикла хатĕрленер

РЕСПУБЛИКĂРИ КОЛХОЗСЕНЧЕ ФЕВРАЛĔН 10-МĔШĔ ТĔЛНЕ ВĂРЛĂХ ТАСАТĂС, КЛЕВЕР ВĂРЛĂХĔ ХАТĔРЛЕС ТАТА ТИСЛĔК ТĂКАС ĔÇСЕМ МĔНЛЕ ПЫНИНЕ КĂТАРТАКАН СВОДКА

Районсем	Вăрлăхлăх тырра тасатнă (процентпа)	Вăрлăхлăх клевер хывнă (процентпа)	Тислĕк кăларнă (процентпа)
Улатăр	45,6	16,6	52,4
Элĕк	84,5	45,2	39,9
Вăрнар	116,8	23,3	115,9
Йĕпреç	67,5	37,0	44,1
Ишлей	79,4	39,4	38,6
Калинино	83,3	27,3	83,6
Канаш	66,8	10,8	53,5
Куславкка	94,0	18,3	47,2
Комсомольски	68,3	15,3	51,5
Красноармейски	41,1	20,6	20,7
Хĕрлĕ Чутай	96,6	32,6	57,7
Кувакино	60,9	2,8	36,7
Сĕнтĕрвăрри	105,8	37,5	65,2
Октябрьски	89,9	31,8	59,3
Первомайски	84,7	—	30,9
Пăрачкав	72,3	4,4	21,6
Советски	49,7	23,8	47,1
Сĕнтĕр	62,5	46,1	68,5
Вăрмар	71,2	16,4	11,2
Çĕрпӳ	110,8	17,1	76,4
Шупашкар	95,5	14,8	60,0
Чкаловски	65,8	—	38,6
Шăмăршă	48,6	3,7	16,0
Шăхасан	97,3	11,6	60,6
Çĕмĕрле	75,4	34,1	53,0
Етĕрне	78,3	33,8	69,0
Елчĕк	92,8	10,9	73,4
Тăвай	92,8	21,8	59,9
Шупашкар хули	88,6	100,0	40,1

Çуракине лайăх хатĕрленеççĕ

ЕТĔРНЕ. Чăканарти «Парижская Коммуна» колхоз иртнĕ çулхи çуракине пысăк пахалăхпа хатĕрленсе ирттерчĕ. Колхозниксем агротехника мероприятисен планне пурнăçлассишĕн хăйсен пĕтĕм вăйĕсене хурса ĕçлерĕç. Колхозниксем хăйсене ĕмĕрлĕхе çирĕплетсе панă çĕрне нумай удобренисемпе çемçетрĕç. Çаксем колхоза тухăçлă тырпул туса илме пулăшрĕç. Колхоз государствăна поставка шучĕпе 1943 çулшăн кăна мар, 1944 çулшăн та пĕтĕмпех парса татрĕ. Колхозпа унăн членĕсем государствăна 7 пин пăт тырă кооперации урлă сутрĕç. Ĕçкунĕ пуçне пĕрер килограмм тырă валеçрĕç. Иртнĕ çулăн итогĕсем колхозниксене кăçал татах тăрăшса ĕçлеме хавхалантарчĕç. Колхоз кăçалхи çуракине ирттерме чылай енĕпе хатĕрленсе çитрĕ ĕнтĕ. Акмалли вăрлăхсене пĕтĕмпех сортласа хунă, вĕсем мĕнле шăтса тухма пултарнине тĕрĕсленĕ. Уя 480 лав тислĕк кăларнă. Плугсене юсаса ĕçе юрăхлă туса лартнă. Шкул ачисем канмалли кунсенче колхоза кĕл, кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ пухма пулăшаççĕ. Ялти парторганизаци пуçарнипе колхозниксене агротехникăна вĕрентессине организациленĕ. Ку ĕçре туллимар вăтам шкулти учительсем пикенсех ĕçлеççĕ.

Колхозра партиллĕ-массăллă ĕçе те аван туса пыраççĕ. Агитаторсем колхозниксене Хĕрлĕ Çарăн паттăр çапăçăвĕсем çинчен каласа кăтартаççĕ, Совет Информаци Бюровĕ паракан сводкăна вуласа ăнлантараççĕ, стена хаçачĕсем кăлараççĕ. Колхозра Сталин юлташăн Отечественнăй аслă вăрçă çинчен çырнă кĕнекине вĕренмелли кружок организациленĕ. Кружокра занятисем йĕркеллĕ пулаççĕ, колхозниксем занятисене интересленсе çӳреççĕ. Çаксем колхозниксен ĕçлес хастарлăхне çӳле çĕклеççĕ.

Ник. ЦВЕТКОВ.

Тракторсем юсас ĕçри çитменлĕхсене халех пĕтермелле

Сĕнтĕр машинно-тракторнăй станцийĕ 1943-мĕш ялхуçалăх çулĕнче çителĕксĕр ĕçленĕ: тракторсемпе тумалли ĕçсен планне тултарайман, çунтармалли япаласене вара планран ытлашши 8 тонна пĕтернĕ. Çакă вăл иртнĕ çулта МТС тракторсемпе ялхуçалăх машинисене япăх юсанинчен, вĕсене техника тĕлĕшĕнчен тĕрĕс пăхса тăманнинчен тата çамрăк кадрсене ĕçре начар ертсе пынинчен килнĕ.

Кăçал МТС коллективĕ çав çитменлĕхсене пĕтерме тăрăшать. Горький облаçĕнчи Каменка МТС коллективĕ чĕнсе каланине сӳтсе явнă хыççăн кунта тракторсемпе вĕсем çумне кăкарса ĕçлемелли машинăсене юсас ĕçе начар мар тытăннă. План тăрăх IV-мĕш кварталта тата январь уйăхĕнче 26 трактор юсаса кăлармалла пулнă пулсан, 32 трактор юсаса кăларнă. Вăл шутран вунпĕрĕшне тĕпрен юсанă

Тракторсемпе ялхуçалăх машинисене юсас тĕлĕшпе кунта ВКП(б) кандидачĕ Ф. Питернов юлташăн 3-мĕш бригади малта пырать. Çак бригада, пысăк тухăçлăхпа ĕçлесе тата ĕçри пур майсемпе те усă курса, хăйĕн мĕнпур тракторĕсемпе ялхуçалăх машинисене юсаса лартнă. Бригада 3 трактор, 3 плуг, сеялка, лущильник, культиватор юсанă.

Иртнĕ кварталти плана çавăн пекех 2-мĕшпе 8-мĕш бригадăсем те ирттерсе тултарнă. Вĕсем кашниех виççĕшер трактор юсанă.

Анчах МТС-ри бригадăсемпе работниксем пурте мар çавăн пек ĕçлеççĕ-ха. 5-мĕшпе 12-мĕш бригадăсем юлса пыраççĕ. Ку бригадăсенче ĕç дисциплини начар. 12-мĕш бригадăн бригадирĕ М. Максимова юлташ ĕç çине хăй сӳрĕккĕн пăхать, унăн бригади тракторсене юсама çĕнĕ çул хыççăн тин тытăннă. Унтанпа пĕр трактор та юсаса пĕтермен-ха.

Кунта мастерскойра ĕçлекенсем хушшинче партиллĕ-политикăллă тата массăллă-ăнлантаруллă ĕç çителĕксĕр. Агитатор пулса ĕçлеме МТС бухгалтерне А. Петровский юлташа уйăрса лартнă. Пирвайхи вăхăтра А. Петровский юлташ хăйне хушнă ĕçпе кăшт интересленнĕ, юлашки вăхăтра вара пачах начар ĕçлет. Мастерскойра ĕçлекенсем Хĕрлĕ Çарăн кулленхи çĕнтерĕвĕсем çинчен çиййĕнчех пĕлмеççĕ, çавăнпа чылай ыйтусене пăтраштараççĕ. Тракторсене юсас тĕлĕшпе уйрăмах лайăх ĕçленĕ МТС-сене Оборонăн Государственный Комитечĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ Ялавне тата укçан премисем памалла туни çинчен кунта паянхи куна çитсе те ăнлантарса паман. Старши механик И. Астанкин, МТС-ри ВКП(б) кандидачĕсен группин руководителĕ Ф. Питернов юлташсем те: «илтмен», теççĕ. МТС директорĕ А. Чупраков юлташ хăй çак пысăк пĕлтерĕшлĕ мероприяти çинчен хаçатсенче вуланă, анчах ăна коллектива ăнлантарса пама, çапла майпа тракторсене юсакансем хушшинче социализмлă ăмăртăва сарса яма кирли çинчен мансах кайнă. Çавăнпа ĕнтĕ кунта бригадăсем пе трактористсем ăмăртăва пурте мар хутшăннă.

Горький облаçĕнчи Каменка МТС коллективĕн чĕнĕвне сӳтсе явнă хыççăн чылай бригадăсем, ăмăртăва хутшăнса, хăйсем çине татăклă обязательствăсем илнĕ пулнă. Анчах 4-мĕш, 9-мĕш, 12-мĕш тата 14-мĕш бригадăсем ун чухнех ăмăрту тулашĕнче юлнă та халĕ те ăмăртмасăр ĕçлеççĕ. Ăмăртакан бригадăсем хăйсен обязательствисене мĕнле пурнăçласа пынине те тĕрĕслесе тăмаççĕ. Кулленхи ĕç графикне чылай бригадăсем тултарса пыманни ăмăртăва тивĕçлипе ертсе пыманнинчен килет те ĕнтĕ.

Партиллĕ-политикăллă тата массăллă-ăнлантарулла ĕçе манăçа хăварни, социализмлă ăмăртăва кирлĕ пек йĕркелесе ертсе пыманни—МТС коллективĕн пысăк çитменлĕхĕ. Çак çитменлĕхе пĕтерсен, МТС-ри черетлĕ ĕçсем хальхинчен чылай ăнăçлăрах пулса пымалла.

Оборонăн Государственный Комитечĕ хушнă тăрăх, МТС-сенче юсаса кăларнă тракторсемпе ялхуçалăх машинисене государство комиссийĕ пăхса тухса йышăнмалла. Кунта юсаса кăларнă 26 трактора комисси пăхса тухнă. Комисси пăхса тĕрĕсленĕ тракторсен нумайĕшĕсен çитменлĕхсемпе кăлтăксем пур. Сăмахран, 19-мĕш номер тракторăнне 16 çитменлĕх, 7-мĕш номер тракторăнне 14 çитменлĕх тупнă. Чылай тракторсен 10—11-шер çитменлĕх. Юсас ĕçĕн пахалăхĕнчи çав çитменлĕхсемпе кăлтăксем вĕсем—механизмсене начар çирĕплетни, хăшпĕр пайсене юсаса çитерменни, тепĕр пайсене улăштарса лартма кирли тата тĕрлĕрен вак-тĕвек пайсем çитменни пулса тăраççĕ.

ВКП(б) Обкомĕн иртнĕ пленумĕ парти райкомĕсемпе райсовет исполкомĕсене МТС-сенче юсав ĕçĕ мĕнле пынине кашни вунă кунрах тĕрĕслесе тăма, юсанă тракторсемпе ялхуçалăх машинисене тĕплĕн пăхса йышăнма хушса хăварнине Сĕнтĕр районĕнче тивĕçлипе пурнăçласа пыраççĕ теме çук-ха. Çĕнĕ çулччен юсаса кăларнă 26 трактортан ултăшне районри комисси пăхса тухман. Пăхса тухнă 20 трактора та акт çырса йышăнман-ха, вĕсен çитменлĕхĕсене палăртнипех чарăннă.

Т. ИВАНОВ.
(Хамăр корр.).

ТАСС опроверженийĕ

Шведсен «Дагенс Нюхетер» ятлă хаçачĕ çакăн пек хыпар сарать: чи çывăх вăхăтрах ССР Союзĕ Болгарипе суту-илӳ килĕшĕвĕ туса алă пусасса кĕтме пулать имĕш.

ТАСС çапла пĕлтерме полномочи илнĕ: çак хыпар вăл—суя хыпар.

Ют çĕршывсенче

Болгарири лару-тăру

СТАМБУЛ, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Болгарирен килнĕ хыпарсем тăрăх, Софире, халăха эвакуацилекен е эвакуациленĕ çынсене вырнаçтаракан ытти вырăнсенчи пекех, администрацине хуçалăх пурнăçĕ сапаланса пĕтнĕ. София хули çине бомбăсем пăрахнă хыççăн нумай предприятисем, государство тата ытти учрежденисем халĕ те ĕçлеймеççĕ-ха. Влаçсем ĕçе пыман е палăртнă вăхăтра ĕçе тухайман çынсене ĕçрен кăлараççĕ. Шалти ĕçсен министрĕ Христов министерствăри тата здравоохранени дирекцинчи ответлă чиновниксен пысăк ушкăнне ĕçрен кăларнă. Вĕсем хушшинче шалти ĕçсен министерствин инспекторĕ Койчев пур. Вăл Софие январĕн 10-мĕшĕнче тапăннă хыççăн унтан тухса тарнă та министерствăна пĕр эрне хушши пырса курман. Çавăн пекех муниципилитет чиновникĕсене, почтăпа телеграф работникĕсене, столицăри хаçатсемпе журналсен сотрудникĕсене ĕçрен кăларнă. Рабочисене тревога иртсен икĕ сехетрен ĕçе тухмасан, вырăнтан кăларатпăр, тесе асăрхаттарнă. Влаçсем Софире хуçисем тарнă темиçе аптекăна туртса илнĕ. Çавăн пекех Софири сутуçăсен ячĕпе ют çĕршывсенчен килнĕ таварсене те, вĕсен хуçисем кăтартнă вăхăтра илмен пирки, туртса илнĕ.

София хулин нумай урамĕсенче ишĕлнĕ çуртсен ванчăкĕсене халь те тасатман. Хулара пĕр çын та юлман пекех, шăп. Водопровода хăш-пĕр тĕлте çеç юсанă. Хулара юлнă халăх апат-çимĕçпе хутмалли çук пирки хытă асапланать.

Болгари халăхĕ хушшинче правительствăна курайман шухăш-кăмăлсем сарăлса пыраççĕ. Февралĕн малтанхи кунĕсенче Пловдив облаçĕнчи чылай районсенче эвакуациленĕ халăхран нумайĕшне арестленĕ. Арестленисем правительствăна улăштарасшăн пулнă тата Болгари çарĕсем çак таранччен Югославире тăнăшăн тарăхнине уççăнах кăтартнă. Болгарин Югославире тăракан нумай çар чаçĕсенче таркăнсем нумайланни çинчен калакан хыпарсем пур. Нумай салтаксемпе офицерсем партизансем енне куçаççĕ.

СТАМБУЛ, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Болгарин ертсе пыракан ушкăнĕсем хушшинче Болгарире правительствăна хирĕçле шухăш-кăмăлсем ӳссе пынинчен хăранине шалти ĕçсен министрĕн Христовăн Габровăри пухура тухса каланă сăмахĕ те лайăх кăтартса пырать. «Вăрттăн ĕçлекенсене тата вăрмана каякансене» (партизансене) пĕр хĕрхенмесĕр тыткалассипе хăратса, Христов болгарсене «Шалти фронтăн пĕрлĕхне сыхлама чĕннĕ тата çĕршыв çирĕплĕхне пăсма хăтланакансене хирĕç хурçă стена туса хума» йăлăннă. Христов тата çапла каланă: Болгари правительстви хăйĕн шанчăкĕсене Германин кунçулĕпе çыхăнтарать», тенĕ. «Пирĕн Германипе тунă союз пĕтесси пирки,—тенĕ вăл,—калаçу та пулма пултараймасть».

Италири вăрçă ĕçĕсем

ЛОНДОН, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Союзниксен Италири çарĕсен главнăй ставки çапла пĕлтерет: Анцио районĕнче союзниксен çар карапĕсем каллех хăйсен артиллерийĕпе персе, типçĕр çинчи çарсен сулахай флангне пулăшса тăнă. Американецсен 5-мĕш армийĕн икĕ фронтĕнче те çаплах хаяр çапăçусем пынă. Кассино районĕнчи тĕп фронтра союзниксен чаçĕсем кăштах малалла куçнă, тăшман Анцио патĕнчи (Римран кăнтăртарахра) кĕпер умĕнчи укреплениссене тапăнса тунă контратакăна сирсе янă. Англин 8-мĕш армийĕн фронтĕнче тăшман ик хутчен тапăннă. Икĕ тапăнăвĕ те ăнăçлă пулман.

Çанталăк начар тăнипе, ĕнер сывлăшçар вăйĕсем пысăк ĕçсем туман. Тăшман авиацийĕ те ĕçлемен.

РИМРАН КĂНТĂРТАРАХРА ПЫРАКАН ÇАПĂÇУСЕМ ÇИНЧЕН РУЗВЕЛЬТ КАЛАНИ

ЛОНДОН, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентствин Вашингтонри корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, Рузвельт паян пресс-конференцире çапла каланă: союзниксен Рим çывăхĕнчи укреплениийĕсен районĕнче лару-тăру питĕ çивĕчленсе кайрĕ, унта халь çав тери вăйлă çапăçусем пыраççĕ. Çапах та союзниксем тинĕсре те сывлăшра та хăйсем контроллесе тăраççĕ.

«Эпир çутçанталăк лайăхлантăр, тинĕсре тата сывлăшра операцисем тума май патăр тесе турра кĕлтăватпăр»,—тенĕ президент.

НЕТУНАРИ ЛАРУ-ТĂРУ

ЛОНДОН, февралĕн 13-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Лондонра çакăн пек заявлени пичетлесе кăларнă: «Премьер-министр Вильсон генералпа Александер генералтан çырусем илнĕ, çав çырусенче икĕ генералĕ те Рима тытса илессишĕн пыракан вăйлă çапăçура союзниксем çĕнтерĕç тесе шанса каланă. Союзниксен унта питĕ вăйлă çар пур тата вĕсен артиллерийĕпе танкĕсем тăшманăннинчен йышлăрах. Çанталăк начар тăни вăхăчĕ-вăхăчĕпе çар хатĕрĕсем илсе пыма чăрмантарнă пулин те, çар хатĕрĕсем унта халь çав операцие тума пуçличчен шутласа хунинчен чылай йышлăрах. Ку вăл çанталăк лайăх тăнă вăхăтра резервсем туса хунипе çапла пулнă. Вăйланса çитекен кирек мĕнле çапăçу та мĕнле пĕтесси пирки пăшăрханатăн, анчах та ответлă çынсем юлашки вăхăтра пĕлтернĕ тăрăх, пирĕн хуйхăрмалли çук».

ПАППĂН ÇУЛЛАХИ РЕЗИДЕНЦИЙĔ НИМĔÇСЕМШĔН ХӲТЛĔХ ПУЛСА ТĂРАТЬ

ЛОНДОН, февралĕн 13-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви çапла пĕлтерет:

«Союзниксен Çурçĕр Африкăри çарĕсен главнăй штабĕ паян радиопа çапла пĕлтернĕ: Рим çывăхĕнчи Кастель Гандольфона—паппăн çуллахи резиденцийĕ вырнаçнă çав вырăна вăрçă ĕçĕсем тумалли вырăн тесе шутламалла. Унта нимĕçсен пысăк вăйĕсем пухăнса тăнă».

Рейтер агентствин специальнăй корреспонденчĕ каланă тăрăх, Кастель Гандольфо вăл Фраскатирен 5 мильăра ларать, Фраскатире январĕн 21-мĕшĕнче союзниксен истребитель-бомбардировщикĕсем нимĕçсен тĕп штабне бомбăсем пăрахса аркатса тăкнă. Çав район вăл союзниксен авиацийĕ тивмелле мар район шутланса тăнă; нимĕçсем çавăн çинчен пĕлнĕ те унпа усă курма васканă.

ПОЛЯКСЕН ЛОНДОНРА ТУХСА ТĂРАКАН ФАШИСТСЕМ МАЙЛĂ ĔÇЛЕКЕН «ВЯДОМОСТИ ПОЛЬСКИ» ЯТЛĂ ХАÇАТНЕ ХУПНИ

ЛОНДОН, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Англин информаци министерстви поляксен Лондон хулинче эрнере пĕрре тухса тăракан «Вядомости Польски» ятлă хаçатне кăларса тăма чарнă. Хаçат редакторне официальнăй йĕркепе çапла пĕлтернĕ: пĕрлешӳллĕ нацисем хушшинче тавлашу кăларса яма тăрăшакан статьясене пичетлемелле мар тесе хаçат редакторне темиçе хут та асăрхаттарнăччĕ, анчах та çав асăрхаттарнисем ахалех пулчĕç, редактор вĕсене хăлхана чикмерĕ.

ПАВЕЛИЧĂН ÇЫХĂНУ ОФИЦЕРĔ КĂНТĂР ИТАЛИЕ ТАРНИ

ЛОНДОН, февралĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). АФИ агентстви Женева хулинчен çапла пĕлтерет: нимĕçсен оккупаци çарĕсен командующийĕ патĕнче Павелич çарĕсен çыхăну офицерĕ пулса ĕçлесе тăнă Мадиг полковник Кăнтăр Италие тарнă. Çакăн пирки нимĕçсен Загреб хулинчи посланникĕ Каше Берлина тухса кайнă.

Пĕлтерӳ

Паян, февралĕн 15-мĕшĕнче, каçхине 8 сехетре, ВКП(б) горкомĕн парткабинетĕнче (Чувашски ур., 6) пропагандистсем, кружоксемпе собеседованисене ертсе пыракансем валли инструкциллĕ доклад пулать. Доклад теми: «Оборонăн Государственный Комитечĕн Председателĕн Сталин юлташăн Октябрьти Социализмлă Аслă революци 26 çул тултарни çинчен тунă доклачĕ».

Докладчик—майор **Семенов** юлташ.

ВКП(б) горкомĕн парткабинечĕ.

Ответлă редакторшăн
П. Т. ЗОЛОТОВ.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати, ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0— 67, секретарьпе заместителĕн — 4— 26, парти пурнăç пайĕн — 3—99, промышленноçпа ялхуçалăх пайĕсен 5—31, издательство конторин —0—23.

Типография №1, Управления полиграфпромышленности при СНК ЧАССР. Заказ №2 ф. б. 59Х42 п. л. Тираж 14.400 экз

НТ 00333